

(Nº 108)

Las Virtuts Ecologals.

Al Certamen literari de la
ciutat de Girona.

1873.

Somde.

Vot ha sigut veritat
Lo que ha promés la Lley Vella,
Si se ha complert en la Evolla
De Jesús crucificat.

Invocació

Senyor, Soberà de céls y terras,
Que a vostra omnipotència l'mons rodolans,
I'l vostre gran poder temos atorras
Si tant supremo nom necios viòlan;
Que Vos, Senyor, deixau al home qu'erraj
Fugint de lls llums divins, que tan consolant;
Ompliu-me lo meu cor de vostra ardència,
Doteume de viu llum la intel·ligènciac;
Desitjo cantar jo las vostres glòries,
Las que abrasats de fé los sants cantaren,
Las que nos han deixat en llurs historias
Aquells que fe a raudals ne practicaren;
La fé que l's hi donà santas victòrias
Y en elles pura dicha ne vinclareny:
A mi tant gran virtut també doneume,
Per illa heret del cel, oh Senyor, feume.
La serie de patriars respectable,
Los que per vostre espirit foren profetas,
Los justos que'n la vida perdurable
Estan, y de la fé foren atletes,
Fundats en tal virtut, fou admirable
I forma sa esperança ab obres metas:
Senyor, que jo com ells en Vos esperí
Durant de aquella vida l'captiverij.
Apostols del Senyor que en sa carrera
Sentien del peccat negra tristura,
I tots los sants y justos que numeros
La iglesia, per virtuts y sa mesura,
Cingueren en son cor por companera
La fé, que caritat los hi procuraj;
Per ço son en lo cel uns sers gloriofos;
Per ço l'meus pensaments son afanosos.
La fé pura y brillant que santificas
La que n'alegra l'cor, dolça esperansa,

De Déu la caritat que se practica
 Buscant poder de gràcia que afiànsa,
 De dicha al home enyoja y lo unifica
 Y l' fa gosar de benaventuransa;
 Virtuts son exaltants que de l' cel manan
 Y los àngels ab los homens ajermanan.

Y los homens, que tenint los cors sensibles,
 Que per la intel·ligència d' Déu coneixen,
 Que l' cel los don favors rics y visibles,
 Y que faltant aquestos s' entristeixen
 Podran en trist combat ser impassibles,
 Deixant de amar a Déu, que regoneixen?
 Si aquestos dons per' ells tenen estima,
 Amor deuen al Ser que los sublima.

Newton s'eleva a Déu per la ciència,
 De amor ple, Fenelón, lo cel escala,
 Pascal medita en la eternal herència,
 Bossuet la mort contempla y se regala;
 Il·lustre Chateaubriand la intel·ligència,
 Pintant del Cristianisme l' geni y galà;
 Que quant més los talents son prodigiosos,
 Tant més profundament son religiosos.

Si los sabis, oh Senyor, ab flors y galas
 A Vos glorificats tranquil·ls, arriban,
 Perque los haveu dotat de fortes alas
 Que l' seu cor combatut y trist avivan;
 Las Teologals Virtuts son las escalas
 Que pujan a eterns goigs a los que cautiven;
 Axis jo las reclam' y al demanarlas
 Demano llum també pera cantarlas.

Lo vostre gran poder, Déu meu, reclamo,
 També lo de los àngels purs, gojosos,
 Que a tant doldíssims noms de amor m' inflamo;
 Vosaltres serafins, querubs hermosos,
 Y màrtirs infinit, que tan vos amo,
 Y tots los que en lo Empir sou tant ditzos;

La vostra protecció també suplico,
 Que santa y eficàs la califico.
 Y Vos, Reyna del cel y Mare nostra,
 De los divins tresors dispensadora,
 Humil aquet trist fill a vos se prostro,
 Y ab penetrants clamors a Vos imploro;
 Suplico en ells la gran valia vostra
 Per gracia haver del cel consoladora:
 Oygaume la pregaria, Mare pia,
 Que surt del fons del cor, Verge Maria.

La F.

Per Fé, los cristians debem entendre
 Un dò manat del cel y de la gracia,
 Que mata tots los dubtes, y defondre
 En nostre cor nos mana ab eficacia
 Lo dit per Deu, y ns'fa la iglesia apéndre.
 Es pus, una virtut tan respectable,
 Sensilla, exel-lenta y deleytosas,
 Que al cor que's riech de fé, se li fa amable
 L'afany y lo triball, y sempre gosas
 En tot lo que l'mon creu insopportable.
 La fe, te tal poder, que si se acata,
 Lo cor ne tranquilisa, y n'ofega
 La mala inclinació que lo be mata;
 Y sàpia l'insensat d'ànima cegar,
 Que vida sens la fe, n'es vida ingrata.
 Las facultats de l'ànima dormida
 Dilata, y amistat dona sinceras,
 Transforma en dobla sort la amarga vida,
 Y fent al home altiu de blana cera,
 Reviu la tentació y la fa fallida.

Y si la fe del cor es gran y pura
 Que puga dominar tots los obstacles,
 Lavora ti la mortal tanta ventura,
 Que Deu li don' poder per fer miraclos:
 Ayis lo sagrat text nos ho assegura.

Moysés, predilectat, salva a son poble,
 Que a fossa de miracles lo assenyala;
 Iosué, per la virtut no menor noble,
 La gracia de Deu reb, y al fi lo instala
 En lo pais promés, y allà es immoble.

Accions de asombro gran foren perfectas
 Mols homes sens estudi ni prestigi,
 Mes, rics en la virtut, foren atletes.
 Y ab fe, cada pas seu, fou un prodigi:
 Tals homens eminent son los profetas.

Los sants y los apòstols, tots los justos,
 Seguint ab gran valor sana doctrina,
 Ningueren de olvidar del mon los gustos;
 Mes, sempre confortats per fe divina,
 Mataren ab miraclos los disgustos.

¡Ay rics tresordetiel, quant poch t'estima!
 Lo mon, que ab l'interès solament pensas,
 Que l'ànima estravia y la clàstima,
 Y entrega al enemic ab vil ofensa,
 Negant a Deu la fe que lo sublima!

Si l'home, agullonant lo seu ingenio,
 Secrets ne descobreix o invents fabrica,
 Sa proba, no hi ha por de que l'amenzi,
 Que sabi magistral ja se judica,
 Y ab lo esperit d'orgull ha fet convoni.

Ayis també los homens de sabiesas,
 Ia sia per las lletres o la ciència,
 Pensant que lo saber es ver noblesa,
 P'enjoyan de una neuia omnipotència
 Que lo omple sols d'orgull y d'altivesa.
 ¡Que digan qui dona l'mon sa naixensa!

Aquells que ufans estan en lo que saben?
 Los drets de la rabió i qui los dispensa?
 ¿En lo cewell del home pot ser caben
 Las claus pera ruidar la mar immensa?

Las ciencias de mil rams, juis; qui las dona?
 Qui l'home solament las estudia;
 Si mata lo talent, què es sa coronas,
 Si nega a son Autor sabidurias,
 Y ab Deu Omnipotent se parangona.

Las ciencias totas tenen en sa història
 Principi que l'orgull nostre sofoca;
 Nos falta una rabió satisfactoria
 Si l'fondo de una causas sols se toca,
 Que al home descubreix sa vanagloria.
 ¿Dirà algun insensat y temerari
 Que si lo seu talent ne sobrepuja
 Regir podrà lo mobiment llunari;
 O caurer podrà fer la neu o pluyas
 Sens serne sus potencias en desvari?

Sent Deu del mon Autor, com se comproba,
 Lo es de tot poder, de tota ciencia,
 Que sempre tot ho fe com gala novas,
 Y enjoya la humana intel·ligencia
 Donant de son poder sempre la proba.

Però, la Providència, muda y sorda,
 Veient lo puríssim del que s'diu sabi,
 Al plan primer del mon jamay discorda;
 Y cançant de los secrets son etern llavi,
 Contesta sols a aquell que Deu acordas.

La agulla que en la mar los bateus guia,
 La sanch que constant corre en nostres venas,
 Lo gas que ns'dona llum, la ferro-via,
 Los globos aèrostàtiks y altres menes
 D'invents perfeccionats, no son de un dia.

Però la Providència, previsora,
 No dona a los talents igual prestigi,

Ni vol que falsa fe escudriňadras
Reporte en cada afany un nou prouigi:
La fe, quant mes humil, mes atesoras.

Tot home creu al home per fe humana,
Confiança té en aquell que lo aconsela,
Consell al qu' es prudent sempre demana.
Quant trist algun afany son cor endola,
Si mai ha vist en ell accio' villana.

Y est home, si de fe divina s'tracta,
Tindra l'cor disposat sempre a tot horas,
Y l'ànima fidel, pura y exacta
Envers la Provïdencia protectora,
Que quant per l'home fa gràcia refracta?

Lo mon, apassionat per la noblesa,
Per los tresors brillants o bens ficticiis,
Y escàs de dels consol per la pobresa,
Gens por al desarreglo de los viciis,
Mes sempre protegeix a la riquesa.

Y axis, Deu meu, un ànima affligida,
De penas y treballs atrubulada,
Del mon en lo menyspreu, fins escarnida,
Y en sos tristes afanys abandonada,
Que foras sens la fe, que es font de vida?

Sabint, puig, que la fe consoladora
Valor ne dona a l'ànima abatuda,
Que gràcia lo asisteix al que la implora,
Com jo no veurei a Deu, si finch l'ajuda
De gràcia celestial sempre a l'thora?

Per çò vos veig, Deu meu, triunfant de gloria,
Y en torn puríssims sers que vos veneran,
Mes, punxa y me fatiga la memorias
Pensar si seré jo de ls' que s'numeran
Ingrats, en questa vida transitoria.

Quant tonyo jo ab mos peus la humil herbeta,
Quant veig brotar de ls' camps la rica espiga,
Quant sento l'grat brujit de la pluja.

Que dona fruyt al home y a la formiga,
Allà mir' jo de Déu la ma perfecció.

Lo fresh y rích plantiu a Déu me ensenya
En deliciosos dens, purs y olorosos;
La planta que rebrota en una penya,
Y ab ella abundants fruyts, útils y hermosos,
També per l'home ingrati que a Déu desdenya.

Penetra los espays com las centellas
A la vista ruïtant de fe' ardorosas,
Y veix com Déu impera en las estrellas,
Y com ab son poder sempre segoses
Mostrant al home humil das maravillas.

En feries de la fe la mar penetra,
Y veix a Déu formant las perlas ricas
Y los demés tesoros, a son just metro;
Que de las maravillas grans y ricas
De terra y de la mar Déu té'l celo.

Lo veix en los cuguts que van per terras,
En los que per lo espay volan gojosos,
Los frestechs que ab los homes tenen guerras,
Y en tots los ausellots illets y hermosos,
Que a tots don' vida Déu, y a tots aterra.

Lo veix en clara llum y en la foscuras,
En bronceas tempestats, en freixa ambadas,
Del gel en lo cristall, en la blancura
De neu, y en los granets de la rosada,
Que Déu, devant de l'home s'transfigura.

Per vostra ma potent y generosa
Donau al ser vivent la subsistència,
Ayre al auzell, al peix mar prodigiós,
A tots donau instins, y al home ciències
Per dominar quant té la terra hermosa.

Y si, Déu meu, això per tot os miro,
Si farta la valió tal m'ho demana,
Que penso, ben Jesús, quant jo os aspergo
Per gracia de Evangeli soberana,

En gremi de cristians, baix que respiro ?

Senyor, me perdoneu ma necia impresa
De briguejar voler la fe sagrada,
Que al reuener de las onas la grandesa
D'una mar tant brillant no s'indigada,
Me espranto y regoneyo ma flaguesa.

Scato vostra Lley sabia y divina,
Y crech lo que fa vostra Iglesia ensenya,
Y ho tinch per infalible medicina;
Que del que fa brotar rius de una penya
Se s'pot rebre per santa sa doctrina.

En Vos crech, Deu etern, y en tres persona,
August y sempitern Pare inefable,
Y tinch lo immortal Fill per la segona,
Y lo divi' Esperit de abdos amable,
Del modo que la iglesia lo pregonay.

Crech en lo Verb divi, que del cel mana,
Que proué sobre si la culpa nevera,
Que s'vesti de la fragil carn humana,
Que borrar lo pecat de Adan y Eva,
Que nasqué de una Verge soberana.

Crech que Jesus al home rivalista
En sa afrentosa mort ignominiosa,
Que torna del sepulcre a humana vida,
Que deixa Santa iglesia, que's sa Esposa,
Y en sa pujada al cel 'hont me convida.

Y crech, ab la fe ardent del cor que gossa,
En la Doctrina y Sagaments de Cristo,
Com la Iglesia catlica proposa;
Y en tan bondosa fe, Jesus, persisto
Per fer a la meva anima dichosa.

Aquesta es la adorable fe que canto,
Y mafige sacrosanta, pura y bella
Que en vida terrenal aixuga l' llanto;
Y sent guia del cor, com puras estrelles,
Per l'home de virtut es celest manto.

La Esperanza.

Virtut es la Esperansa, com auroras,
Que deixen veure un sol de llum molt viva;
Iix sol es la fe hermosa y protectora,
Que guia al bon camí, aura y cautiva,
Y n'es de la esperansa precursora.

Lo fruct mes exel·lent de l'esperansa
Es veure sempre a Déu, ab qui confias,
Pasant en sa promesa tal confiança,
Que plena de pureza, se gloria,
Pujant al cel suspirs rics de alavansas.

Recreo de ls'mortals, si bé enganyosa,
Se busca l'esperansa y se profana;
Insomni grat y dol del que amor gosa,
Ensanya de tresors, de pompa humanas,
Y estrella n'es de vida deleytosa.

Fa al home la esperansa tributari
Quan tracta a'sas passions ab vil caricias,
Y lastimolament obra en contrari,
Movent en sa conciencia la avaricia,
O altre móbil lleig y temerari.

Si aspira a possehir l'amor fictici
Y trova en sos afanys correspondencias,
De sa noblesa y nom fa un sacrifici;
Y ardent ab impuresa y sa demencia
Se n'obras a'si mateix un precipici.

Si acás vil interes fort lo dominas
Cap móbil en lo mon si es tan amable;
Retret y cavil·los sempre barrins
Pel fi que podrá ser hom' respectable,
Y tant baixa esperansa lo enmetiras.

Si s'forja possehir del mon la gloria
Per medi de ls'destinos, ja s'fatigas

Omplint de personatges sa memòriar;
 Segant la adulació y la indigne intriga,
 Coneix que sa esperança es il·lusionar.
 Y l'home i per què s'mou? i per què s'altera?
 i No va sempre pel mort de sus ideas?
 Lo amya y lo fatiga la quimeras,
 Estima sols lo mon per las utilitats,
 Y ven en lo interés lo Déu que espera.

Si estudi ne vol fer ab arrogàncies
 Per infulas donar-se de profligie,
 Quant creu qu'es saludable sa constàncies,
 Si don per resultat embroll científich;
 Per què sens Déu, l'estudi es pretulencies.

Si voltas dona al mon o' comodades,
 Y emplea activitat, manya o' utúries,
 De poch li servirà sa maestria,
 Que mal hagut caudal y per arquies,
 Misericòrdia y malestar en lo sor crías.

i Que mes, si tot lo dit al home ensenya
 Que l'mon no té cap ancora fundada,
 Que l'miserable orgull per fi s'despianya
 Si s'funda ab la fe morta y falsejada,
 i contra la rabi l'mortal s'emprengua!

Del mon en son principi la ruïna
 Humana per orgull virgüé; vomitas
 Orgull l'home després, pero camina
 Fins a perdió, si se contrita
 No l'orda a profillar santa doctrina.

Desdita es la del ric, diu la Escritura,
 Que funda son consol en la riquesa;
 Delogtes y plahers sols se procuran,
 Y l'trono d'or que n'alsa a la altivesa
 Farà que sa esperança siga impura.

i No es felic lo ric que de tot gosa,
 Que té atractius mundans, tantas caricias?
 Per més que lo exterior veja de roses,

Al fons de son cor no hi ha delícias;
La dicha té per peu la fe' preciosas.

Es cert que les treballs lo mon no ama
Per ser de apariència poch agradables;
Mas, si de la virtut lo cor se inflamas,
Te medis Deu per' ferlos agradables,
Preventlos mansament com ell reclama.

Si l'ànima, ruhi un móbil destrossas,
Y deixa la passió l'cor ab tristuras,
Per que lo que promet es seca brasa;
¡S'ix cor no veurà a' Deu en sa amargura!
Tenint baix los seus peus horroiosa.

Cap móbil ne té l'home tan llandable
Que junte la eficacia ab la bellesa,
Com es de la esperansa mol amables;
Fundada en viva fe' y en sa grandesa
Candal de ditsa n' es interminable.

Lo mon no té la ditsa veridadera,
Y l'goig que l'home s'forja es un deliri,
Que absat per la passió, busca ab ceguera
Lo que en la realitat es cruel martiri.
¡Tujirne vol de Deu, causa primera!

Es dona facultats la Provïdència,
Y ab elles hi acompaña sempre l'medi
De las necessitats cubrir la urgència;
Y al home separant del negre tedi,
Li dona activitat, salut y cièncias.

Y es tal lo bé del cel, que en tot col-loca
A vista de los mals la medicina;
Son cor maleïxa l'home, però invoca
La gràcia de la fe', y de ruinas
Salvat queda, tranquil son mal sofocas.

Mes, entre aquests dos tant predilects,
Si l'home creu que sol se basta, y bregas
Per sols lo seu capricho, los efectes
Anarchs recullira, per que n'ofegas

L'aroma de virtut y dons perfectes.

Que sempre la esperança es companyera
De nostre humanitat, y en sos designes,
Empresas mil conté sa vasta esperança;
Mes, i ay del insensat, que ab fins malignes,
Hípocrít veclar vulla a la cimera!

Si acas té la esperança per objecte
Volerne la passió afillar rastrears,
Molt llany de ser virtut, es un defecte;
L'savoris es perniciosa sementera
De desconcerts amarecs de trist efecte.

Es dogma cristia que la esperança
S'reada fou per Deu y al home dadas;
Y l'home ne pot molt, mes res alcansas,
Si mentreis fatigosa la jornada
Del mon, no té en lo cel pura confiansa.

De amarecs remordiments l'ànima fressa
Per tristes desenganyos, m'schia y perdudas,
Pinyada per l'orgull y sa bravesa,
Belluya sens profit, pero moguda
Per Deu, ne torna a sa primer 'blessa.

Com l'or, a que l'mon té tan gran estimació,
Sa rica pedreria varia y rara,
No té son degut preu sino s'minys,
O l'foch o l'lapidari no ls' aclaran;
Ayis a la virtut lo dol sublima.

Si l'cor, per que estenia la fe, ne llansa
Sospirs acengojats ab ulls plorosos,
La vera entrició es que ja alcansas,
Y pius les seus clamors, vius y amerosos,
Renaiixer fan la fe y nova esperança.

Llansar del mon aquella ensanya bella,
Privar al cor del be per exel-lecioys,
Seria al navegant robar la obella
Que li serveix de mort, y la existències
Matar, que los humans fundan en ellays.

Los pobres de salut que a la mort venen,
 Los tristes delinqüents de vida agradaç,
 Los que clapis de fam menjar no tenen,
 Y tots los de existència desgraciadaç,
 Del foix de la esperança se sostinen.

No sempre la amargura es del que ploray,
 Que soi en les festins estar mescladaç;
 Y si lo plor sonha la fe coloraç,
 Tot' ànima de dol afeyugadaç
 Renaix ab la esperança y ven l'auroraç.

Sens fe i que fara l'hom? Van combatudaç
 Per onas espantesas, sens estrellaç,
 Y trista embarcació que va perdudaç,
 Faltantli la esperança rica y bellaç
 Per viciis devorants devanescudaç.

Aixis ciutats y regnes populosaç
 Que soi en son poder neios confianç,
 També son flades bateus, que lastimosaç,
 En alas del orgull blugtan, porfian...
 S'estretan ab jemechs estrepitosaç.

i Que fara de Colom la immortal gloria
 Sens pura y brillant fe que l'feu intrepit,
 Donant dilatat mon a nostra història?
 Son nom, que vug resona ab dels estrepit
 Un èo llungant fera sa memoria.

Aixis estel joyis y serie ricaç
 De gran capacitat en arts y ciencias,
 A ioms la santa iglesia glorificaç,
 Y a d'altres dona l'mon preeminentiaç
 Pel nostre y aceritat que ls' edificaç.

Si dels es esperar distya il-lusoriaç,
 Que s'funda de ordinari en bons ficticiis,
 Que punxa nostra vida transitoriaç
 Y n'es un semillor de corechs y viuis;
 i Que diç de la esperança de la gloria?

Que sent filla del cel, no pot ser vanys,

Lo cor nos acarisia ab fe y dulsura,
 Dissipa la tristor que del mal manas,
 Y en écos deleytosos de venturas
 Personna grata ven de fe cristianas.

¡Glorias y gran virtut, tendra esperansa!
 ¡Quin es lo bont masquí, falt' de criteri,
 Que té l'cor malejat, que ingrati le mansas
 Sufriu angustia, trist cantiveri,
 Quant sols tenint a tu la pau se alcança!

La ruda adversitat, ¡que nos importa?
 ¡No es ella dolsa creu que l'cel envia,
 El Llibre sagrat que nos conforta,
 Y un regne nos promet tot de ambrosia?
 Venint de Déu la creu tot se suporta.

Que fortugnia la virtut l'hom' per espres,
 Y entreguis al treball que l'zel sustenta,
 Que siga son afany la fe preciosa
 Per vèncer si li ve alguna fermenta;
 Glavris tota esperansa ei profetesas.

Al just, que ven a Déu sempre a 't' hora,
 La mort no li serà de cap tristura;
 Y si lo pecador sas fallas ploras,
 També no gosará de igual ventura?
 ¡Dityosa tú virtut y qui te adoras!

Confiança pura y santa, a Déu obliga,
 Si se lo prech del cor, del cel aromas;
 La gracia soberana nos prodiga
 Que ferás las borrhascas fàcil domas.
 Y calma y aconsola en la fatixa.

Ningú pot esperar sens primer creure,
 Per que sols de la fe naix la esperansa;
 Per ix a lo Redemptó esperaban veire,
 Venint son cor ardent de gran confiansa,
 Aquells que no volgueren mai descreure.

Per ix tant repetit sempre s'consigna
 En llibres profetals un sant prestigi;

Due la Misericòrdia, tant benigna,
 Dispusta per obrar algun prodigi;
 Dona'ls en 'questa vida gloria digna.

Avis Davit, en Salms y cants magnifichs,
 Esclama: "Señor, no he vist fallidas
 La sujètia de vostres déns clarifichs,
 Y crech, que fe' tenintne en 'questa vida,
 Segur pue esperar los raigs vivifichs."

Jesús, ab sa parada irresistible,
 Demostra lo mateix en quant predihs;
 "Serà com ho has oregut, tant infalible,"
 Al Centurió ne diu; y a' altres repchia:
 "Si ab ver fe demanau, tot es possibles,"

¡Due din a lo men cor lo escrit efecte!
 Due ab prova manifesta a Déu pregona!
 Due tinc de buscar sempre per objecte
 A aquell qui' es infinit, y que errona
 Las prendas de virtut de un mundo recte!

Com Job tingüés, Señor, para confiansa,
 Due ab fe voi demandés efectu gràcia,
 Per sempre mes gosar vostre provansa,
 Due bé' podria dir; a qui li placia
 Due s'armi untra mi; tinc esperanza.

Mes, negra presunció l'erit enarbolar,
 En mon trist cor, Señor, erit melanólichs
 Due m'diu que la virtut no l'acrisola
 Lo aroma de Jesús, ric, apostolichs . . .
 ¡La meua placa fe' can' tremolar!

¡Y l'erit enmetrat de fe baixadas,
 Due l'cor etjega lluny y lo amonestas.
 Dire', Déu meu, que l'anima acobardada?
 Jamay, que volent iel, li cor se apostas
 A vutra confiansa, santa guarda!

Y no dech esperar fier por del castich,
 Due fera tenir fe de conuincencia,
 Sini' ab filial amor, vis, entusiastichs,

Que té en lo del seu Pare ferma creença;
Que no es, no, la virtut un cos elàstich.

Així, ben Déu, mos així de esperançaf
Susspirs de lo meu cor són fogos,
Y sia ma conducta la ensenyansa
De tots los infelissos, que afanosos,
Ab lo geni del mal fan amistans.

Espero, miug, Déu meu, que en la abundancia
Los límits contindreu de ma superbia;
Que dels temporals dons que fan instances
Per que lo cor se incline a la prudència,
Sabré ferme bon us, sens arrogància.

Espero en Vos, Senyor, que en la pobresa,
Abont lo mortal proba la amargura,
Al cor li donareu gran fortalesa,
A fi de conservar l'ànima pura;
Que l'cos suportara tota miseria.

En faltar de salut de Vos espere
Aquell sant sufriment que purifica,
Per que si resignat pese jo comencé
En rebre bé lo mal que m'mortifica
Lo cel se' que sera' mon pandero.

Sufrojo tentació molt formidable
Que pesa en gran perill, incerts mos passos,
Que vostra sabiessa impenetrable
Coneix ma flaquetat, coneix los massos...
Espero en vostra gracia confortables.

Rastrerai mas passions lo cos adulter,
Y débils les sentits van cap al vici,
Que forts los incentius per tot put-lulan,
Y m'enfenen en camí del precipici...

Miren, Senyor, per mi, que me abusulau.

Impulsos de rancor l'ànima agitan
Per que venjarse volen de una incuria;
Perquè mas facultats a Vos no imitan
Que a mi me perdonau la negra infuria?

¡Afora l' mals impulsos que me incitan!

Mes correcs en lo meu volen prudències;
Aferro ab ciutadans, en la família,
Y superem actes purs de ma consciència;
Fundats en bon exemple y sàbia homilia;

Espero, axis, Senyor, un raig de misericòrdia.

En tots los meus afanys de trista vida,
Si tot, Senyor, quiant binch volen privarmes,
Y l'ànima per eo queda opresada,
Espero vostre ^{amor} confortarme,

Tac sols a' Vas portany quant l'home mida.

Espero que la gracia soberana
Me fassia ab fe acatar la Iglesia santa,
Y tota quiscau Rey que d'ella manya,
Per que sent de Jesús divina planta,

Te sombra celestial que l' cors jèrmana.

Esporo, Deu Èsser, font amorosa,
La vestra plenitat de gracia bella,
Que enjoya tota vida fatigosa;
Quic si l'ànima triomfa en la querella

La mort es sempre amable y deliciosa.

Ta s'alsa en lo meu cor ven missiónera,
Que ab dols sentit de amor, diu planidoras:
"Con torpe desarreglo, fiel midera;
Ab pur y contrit cor las faltas ploras,

Y deixa l'resto a Déu; crea... y esperas.

La Caritat.

Sublime concepció, pura, increada,
Exelsa Teologal, virtut augusta,
Aroma celestial, arca sagrada,
Amor fill de la Fé santa y robusta....
Te adoro, Caritat dolça y amada.

Ditxos es sempre l'home que t'respira,
Que infla lo seu cor célich aromas,
Que ama a son Autor, per ell suspira,
Y en nobles facultats amor assoma
Per dar consol a ls pobres que tals mira.

Tant pura ets, Caritat, y tan hermosa,
Tant rica del tesor de vida eterna,
Que donas ton amor molt generosa,
Y en ta solicitud santa y materna
Contens nostres debors qual joy' preciosa.

Es, puig, la caritat sensill concepte
Y de misteris sants lo més profundo,
Y Déu prescriu al home que lo accepte;
Si vol banyar son cor de amor fecundo,
Que n'es la lley moral y útil precepte.

En qualsevol estat que s'considera,
En tota relació que se examina,
Si veu la caritat causa primera,
Al home senyalan la medicina,
L'origen y lo fi que al cel l'espera.

Si acas sé l'considera en sa naixensa,
Deben mirar en ell sempre un prodigi;
Que ayis com feu a Adan, que l'hom comensa,
Avuy dona al mortal igual prestigi;
Y l'cuya da ab son amor, que es font immensa.

Si carrechs ne cumplies per la ciències
S'ent membre de la casa o de familias,

Lo gran amor de Déu no reb mudansas,
 Que l'home en sos treballs esta en vigilias
 De rebre nous favors, si té confiança.

Que tinga en societat algun destino,
 En tots, lo amor de Déu, may es contrari;
 Que l'cel, en son intèn sabi y pristino,
 S'enjoya de tot cor que no es falsari;
 Y enrà a tots los homens ciència y tino.

Dui amor no te en lo cor, ne te bellesas,
 Ni menys caritat, per mes que ho digas;
 Y fins en lo ver Déu fona flaguesas
 La bella perfecció que al mon prodigas
 No sentne font de amor d'immens grandesa.

Així, quant l'home sén algun martiri,
 Per causa regoneix grave una falta;
 Que les violacions causan deliri
 Si ofenen l'amor sant, que tant resalta;
 Que amor la humanitat vol Déu respiri.

Si s'veu de sa grandesa primitiva
 Vaygut, y desterrat de sa delicia.
 Adan, perque superbis le cautivas;
 Vint del geni impudic las caròias,
 Falta' al amor de Déu y a sa lley riva.

Si s'veu que l'poderos brega en la terras
 Guiat de son rencor contra l'que fuytas
 La lley de son estat, un y altre erras
 Que en tant fratriada y heretje fuytas
 Los dos matan l'amor, fentse la guerra.

Que amayne l'poderos sa injusta ira,
 Y doncue al subdit seu sols una espurna
 De hermosas caritat, perque suspiras;
 Llavoris treura' al vassall lo nom de xurmas,
 Y pau ne gosara', que amor la inspira.

(1) Vosaltres, que ab discursos anti-logichs
 Sembrau la llibertat que n'esclavisa,
 Que vostres grans esforços demagogichs

(1) Si l'Consistori no té per oportunes al assumpte las dotze quintillas que segueixen, pot considerar-les retiradas.

No teien límits fixos ni divisa,
 Ni sols vostres intents son mitològics;
 Vosaltres, que per fèrves del baix poble,
 Doneu al infeliç mel ab veneno,
 Parlantli de mis deuers, que sols fan nobles
 Al home, quant ne te lo cel per freno
 Y etjiga de son cor l'instint innoblej;
 Vosaltres, que atacaue los cors pacífics,
 Perdeu a ls' innocents y laboriosos,
 En jor de vostres plans sempre terrífics,
 De vostres conciliabuls misteriosos,
 Que a Déu y al mon sensat son dolorífics;
 Vosaltres, que ab lo dogma que disloca,
 La pau feu allanyar de la familiu,
 Los cors enmetzinau, y vostra voces
 Doctrinas d'infern brau, que s'cacogniliau,
 Que al home ne corrompe y tot quant toca;
 Vosaltres, que com jo ne sou imatge
 De Déu, pero que hui mou l'esprit malefich,
 Sou causa del nivell fals del llinatje
 Humà; que si tingueseu cor benèfich
 Diriau veritat en lo missatje.
 Doneu al poble d'ciel una proba
 Al be de si mateix encaminadas;
 De drets no ni parlen, que los reprebas
 Lo bon sentit, mentres Déu no té entradas
 En lo seu cor, y s'trau lo que conglobas.
 ; Per que van l'home drets com rica joya,
 Si en lo concepció humà no n'té de propi?
 Pots te lo dret del cel, y en eix se apoyas
 Tot quant vulta en la terra, y es impròpi
 No contar ab qui generós te enjoyas.
 Dizaudi que com home, si meditas,
 No pot ofindre a Déu ab negra incuria,
 Que cada instant que viu se precipitas,
 Si en lloc de darli honor li fa una injuria,

Y a'móvils convulsius a'tots coneixas.

Mostreus l'vinçul sant que a'tots nos ligas
De amor y caritat que l'Homo aixugas,
Que meix a ls' fills del cel en la fatiga;
Y tots y cada hu, ab tot lo que pugas
Procurar ab sana fe' matar la intriga.

Digant que de fills lo dictat donas
Lo cel, si a'Deu per Pare regoneixen,
Que ls'homens se titulen (Deu lo aboma)
Fermans, iguals y llibres; mes, pateixen
Si faltan a ls' debers que Deu pregonas.

Que l'home llibertat no pot gosarne
Si a'Deu de lo seu cor no es tributari,
Que l'jou dol del amor sols pot donarne
La realitat del be; y es temenri
Tot home qu'esperantals vella agafarne.

Si, com vos tituleu, son filantròpics,
Sembren llavor del cel, que fecundisar,
Doneu a'tot lo mon les justes lòpics
Que cada hu voldria, que eternisar
Fractarlos ab justicia blanques y etiòpics.

Si com punt religios se consideras
La bella caritat, rica en aromas,
Que clan del cristianisme es la primera
Proban, y ab eix profundo y sant axiomas
Potem extirpar la passió ferar.

Per çò la caritat va vol-brindar
En óndre de virtut alta y sublimes,
Ni pot serie jamay cumplimentadas
Per mentres lo cristian ab son cor no anime
Les altres fevolgals, que son la entradas.

Així, la fe sans obras es fe morta,
Dens ellas l'esperança n'es ampià,
Y res de profitos l'home reporta
Si l'culto no ennoblesix la fe que l'guia
Y ab obras la ser' anima conforta.

Ni'n res pot esperar per mes que creig
 Aquell que 'n la bondat de Déu esperas
 Sens merits de sa part, perque n'ofegar
 Tot resto de virtut ab sa cegueras,
 Que sent protest, a Déu son amor negar.

Així, la caritat deu ser activa,
 Y estar fundada en pràcticas amorosas,
 Y ns' manar que ab sa llama de amor viva
 Fornem l'ànima sebia en ardorosa,
 Que ni per Déu ni l'proxim siga esquivar.

Ab dols, celích amor sempre corona
 A l'hume que ab fe pura a Déu invoca,
 Pero la ingratisit no li perdona
 Si fals la caritat juga y trastoca,
 Y al proxim egoisme vil ne dona.

Per ser laudablement tant meritoria
 Combe la caritat comunicarla
 Ab viva abnegació, sens vanagloria,
 Ab pura fe del cel, y que al donarlas
 No vulga recordarla la memoria.

La vera caritat nos assegura
 Prodigis, si l'visi no los intercepta,
 Que sent de ls' de Jesus mistiki figura,
 Dara en proba de amor lode. L'cepta,
 Constant y rica en cada criatura.

Son àrras ab que Déu nos recompensa
 Lo bon comportament en questa vida,
 Consols de son amor que nos dispensa,
 Y ab que bondosament a tots convida
 A fi de que gosen de ditta immensa.

La gran llumbrera del cristianisme,
 Parlant de fer almoynas, així se expressa:
 "Doneu a Déu ab usuras; lluisme
 No es; donau li poch, si os interessas,
 Y sempre augmentara vestre guarisnes.

Doneau temporals bens, que os declaras

Donarien los eterns. Deuli la terra,
 Que 'n cambi lo cel rebren; que l'que reparar
 Los pobres ab lo cel may tindrà guerra,
 Per ser lassos fors de caritat claras."

La rica almoyna en mans del que la dona,
 Si com tribut se arranca o es exigida,
 Jamay es moritorias a la personas;
 Devant de Déu es caritat fingida,
 Que no es del cor, ni de virtut blasona.

La rica almoyna en mans del que demana,
 Si com un dret la mira y n'es rebuda,
 Jamay podra ser lla que n'ajermana;
 Per do' gratuit del cel sera fingida
 Si s'reb tant sols per Déu y no s'profana.

Si l'rich, que ha cumplido crea un sant precepte
 Subvirtiendo la pública beneficencia;
 Si l'pobre siempre vivi en lo concepto
 Que fins pot demandar ab exigencias;
 Falt mal procedimiento ne fará efecto.

Aquesta antipatia tan comunas
 Los lassos fraternals arriba a excluixer,
 Si l'pobre, amenassant a la fortuna,
 Deson tota rabi, l'eix fa commouer
 Social, y lo mon s'enfonsa y s'enruna.

De modo, que los agents de social guerras
 Son, lo rich sens caritat, y lo pobre
 Sens paciencia. Déu de si los desterrás,
 Y deixa que encorats cada hui obres,
 Manant l'ángel malefich en la terra.

¡Diréim per co que l'malestar provoca
 La falta de igualtat en la riquesa?

No, que la fortuna Déu la col·loca;
 Sols causa en aquet mon negra tristeza
 Lo geni del infern, que l'cap trastoca.

Que pose l'rich en actes generosos,
 Que senti gratitud lo pobre al rebre,

Les vores viuran ab pau, tranquil·ls, gojosos;
 Podran alegrament sempre apercebrer
 Lo impuls ric de virtut que fa ditíposos.

Preceptes son aquells que fan entendre
 Quant per la caritat ab Déu se gosa,
 També molt clarament ne fan comprendre
 Que són filla del cel, virtut hermessa,
 Jamay de los humans ne pot depéndre.

Doneim glòria al Senyor per son designes,
 Que son rics en amor, inescrutables;
 Jamay los pensaments sian malignes,
 Que tots los fins de Déu son atorables,
 Y en pro' de tots los homens del cel dignes.

Després de tot això i que resta d'irme?
 ¡Que forsa y que poder te cix d' de gracia!
 Que pot ab son amor aconduirme
 Los humans a l's treballs ab eficacías,
 Y heroes al cel per oferirme.

¡Que fou sinó la caritat amable
 Que alsas immortals santas Crusadas,
 Que sols al nom de Cristo venerables
 Seguirien los cristians tots, las petjades
 De un home oscur, però en la fe notable?

¡Y no es així mateix tal virtut bella
 Que anima a l's caballers rics y piadosos
 A anar a recobrar del mon la estrella,
 Que n'es lo Sant Sepulcre, y van pogosos
 Perque sols caritat los aconsellau?

N'es més que caritat, de aroma rica,
 Que inspira a un débil ser gran sacrifici;
 Sublime abnegació, que glorifica,
 Mostrant al desvalgut céltich despici,
 Que ab ven consoladora l'fortifica?

Aquet tan noble ser es, puj, la dona
 De geni celestial, y tan suprimita
 Que l's bruts espellingots son sa errona.

Amables, y son con os invencibles
A vista del contagi; que amassonar!

¡No es pura caritat la que n'inspira!
Beneficas accions hospitalarias,
Donant aculliment, ahont respiras,
Convol l'orfan, personas sedentarias,
Que l'mon, desvanescut, ab menyspreu miras!

¡No es bella caritat molt portentosa!
Que porta a les confins de estranya terras
Aquell estel tant ric en fe' amoroas,
Sombrant la il·lustració, que abat la guerra,
Si'l'zel si don'la mort, si es mort dixoses?

Aquesta fe del cor que fa accions bellas,
Aquesta caritat que amor derrama,
Y n'es per la aflicció brillants estrelles,
Es obra de Jesus, que ls'cors inflamas,
Mbrant a cada instant grans maravellas.

Jesus, ab sa infinit misericordia,
Es candalosa font que amor respira,
Y ofensa li fa l'mon ab sa discordia;
Que si fraternitat l'exempiles inspira,
Es ley de que en la copia haja concordia.

Jesus dona una prova de que ns'amor
Vestint tan humilment nostra figura,
Sufrint ab dols amor com se l'infamas,
Prenent nostres pecats ab gran ternura,
Merint en duras creu, que ls'cors inflamas.

Jesus, de son amor mil probas dona,
Despantnos els miratels y doctrinas;
Y fent gran sacrifici en sa persona,
Nos llega la major prenda divina,
Que n'nostra humilitat fielment corona.

Aqueix opels llegat es l'Eucaristich;
Per ell l'home ab son Deu se comunica,
Si pur n'esta son cor de amor sofistic,
Ayis lo Sagrament nos santifica.

Y queda nostre cor de un modo mistificat.
 Y no pier aliment en mortal vida
 Quant sois se ha de tenir l'Hosties sagradas,
 Que a més nos asegura y nos convida
 A viure en la Glòria regaladas,
 Quant paut vingui la mort, que es tant sentida.

Després de que de amor tant grans finesas
 Me ha fet sempre lo cel, y m'ha a'tollurat;
 Després de que Jesuc mas grans plaquesas
 Prengué fins a la mort, y m'ensenyora
 Del cel ab sas amorsas Marquesas;

Després que sempre veix un nou contento
 De sa infinit amor y bondat sumas,
 Pagantme los agravis en contento,
 Frayentme l'fel del cor quant cruel m'abruma;
 Ahont es ma caritat! ; com la sustento!

¡ Perquè l'àmina ingrata n'alimenta,
 Den men, sma esperansa torpe y vana,
 Veient que caritat no la sustenta?
 ¡ Ciem dech, Senyor, entendrer la cristiana!
 ; Confis sento a Sant Pau que m'la presentas!

"Encara que parles ab llengua pura
 Las moltes establlentes en la terra,
 Y fins la de los àngels, que es dulcures,
 Parles també; sempre hauria guerras
 En mi mateix, ab caritat impura"

"Encara que tingues de profecias
 Lo de per penetrar tots los misteris;
 Encara que ma fe tingues valia
 Per mourer las muntanyas y hemisferis;
 Fallant la caritat, res ne hauria."

"En caras que m'causés grans perjudicis
 Donantme tots mis bens a la pobresa;
 Encara que m'tires ple de sibilis
 En clamors deverants ab fe y firmesa;
 Sens caritat, inutils sacrificis."

"S'infantas, complacent sempre amoresas,
N'es la caritat; honesta y pacientas,
J'annay se ensupereix ni es envejeixas,
No va al propi interès, ni es insolentas,
S'infreix, eneu, esperas y fent mol bé, gora."

Senyor, si de eixas qualitats y joya rica
Deu ser la caritat engalanada,
Confesso que lo mon no m'purifica,
Que à l'anima per fer com vos agradaç
Demano vostra gracia que unifica.

Es falsa ma virtut; es infadora,
Amarga, àspres, dura y desconfiadaç,
De modo que a los jermans es recelosaç;
Conech jo ma flaguesa despiadadaç,
Y espero ab vostre amor ferla distorsioç.

Propuso jo, Deu meu, tenir prudenciaç
A fi de conseguir la vostra estimacioç,
Y en tota desicioç seny y prudenciaç;
Que si la caritat me legitimaç
Findreiu Vos perra mi tota clemenciaç.

Si l'mon, Senyor, injust, a mi me ultrajaç
No dech vindre venjança del agravio,
Que a vos sempre vindrá lo que l'mon hajaç;
Y si vostres atributs de just y sabiç
Faran que mi cabell perdi la halayaç.

La amarga adversitat que l'cel me envia
Avís sufrir, Deu meu, també' propuso,
Y si es de los enemichs ronya y porfiyaç,
A que los perdonen jo no me opeso,
Que avis ho ferreu Vos en la agoniaç.

També' la caritat, Senyor, me ensenyaç
Que dech tenir al proxim tot respecteç;
Perque de vostra Lley fuig y desdenyaç
Aquel que no té sempre per objecteç
A tots donar lo que en tenir s'empenyaç.
Igual, Deu meu, com rebo vostra graciaç

Sens mira d'egoisme interessadas;

Voleu que jo la donqui sens fal-laciac;

Que enajenarlas, sent missió sagrada;

Per ferne bé, es criminal audacia.

Y veig també que vol ser productiva

La bona caritat; y que la llama

Que Déu nos comunica ardent y viva,

Si l'cor de los dénis ab cel no inflama,

Ni amor ni glòria en aquet mon cautivas.

Y així ne deuen ser objecte amable

Los dóns que al próxim, vostellans propagas;

Fortuna, ciències y tot lo mas atables,

Brillant y delectós que al mon alaga,

Serà per'mi gojós y no envejables.

Can bella caritat, Senyor, me admirás,

Y l'or, de temers, casi tremola

Per tanta majestat com ella inspira;

Doneume vostre auxili que aconsola,

Que a'vosta Lley cumplir ma ànima aspira.

Nudriula, puig, Déu meu, de la puresas,

Doneuli de pur foch l'ardent baptisme

Ab que havéu enjovat ab gran llarguesas

A quants vug glòria son del cristianisme,

Que com Sant Agustí dire' ab firmesas:

"Doneume, Senyor, l'ànima il-lustrada

Per pura fe y noble cor que os estimes,

Qui'entendrà la paraula articuladas;

Y coneixent la veritat sublimes

Se posará en la caritat sagrada."

Així mon débil cor sera' una llama

Si m'dona virtut que ditta perfecta,

Per que l'que agrada a Déu tot ell se inflama

De los aroms del cel, y a'vosta dreta

Seurà l'que en Vos bé creu, espero y amo.

Epílego.

Buscant, Senyor, vostra glòria
 He desorit les Teologals
 Virtuts, que ns'fan immortals
 Venint vida meritòria.

Son font de goigs eternals
 Com les Sants ho testifiquen,
 Y que aquí ja glorifican,
 No sent a Déu deslleals.

Lo gran dò de profecias
 Que portan los llibres sants
 Ha probat a los humans
 Que en Déu no hi ha felonías.

Célich goig, etern devans
 Conté de Déu la promesa,
 Y la informal subtilsas
 Se ofega en sus propias mans.

La hermosura y fortalesas
 De la Lley del Redentor
 Dona molestia y tristor
 A ls' que viuen de vilesas;
 Y per ço cada agressor
 Interpretà a sa maneras
 La Lley subia y verdadera
 Que deu regir nostre cor.

Encara que molt austera,
 Sempre serà veritat
 La Lley per que ns'ha posat
 En 'questa vida ploreras;

Que té en si la realitat
De haver de entrar en judici;
Y per ço lo sacrifici
Es de gran necessitat.

Y ningú tinga despi
Per sa eterna salvació,
Que tot home pot ser bo
Combatent ab fe lo vici.

Y l'únic q font himó
Per fugir la marejada,
Es la doctrina sagrada
De Jesús Nostre Senyo'.

Que una vida regalada
Dedicava y mundanal,
May atesora caudal
Per 'lo fi de la jornadas.

La fe es lo brillant final
Que guia al port de bonanisa,
Que permet a la esperança
Tirar l'àncora en sòndat;

Y si fan bona amistansas
Ab la bella Caritat,
Los viors tot està salvat,
Vé la Benaventuransa.

Tot ha sigut veritat
Lo que ha promés la Lley vella,
Y se ha cumplit en la ovelha
De Jesus crucificat;
Per ço n'es eterna estrella
La doctrina indestructible,
Y per ço n'es infalible
Tot lo que promet en ell.

Com pelegrí, Senyor, que l'cel minys,
Que puja una muntanya ab fe ardorosa,

Per qui es sun goig dende la ciua;
 Avis també mon cr, Deu meu, se gosar
 Tocant lo funeral de mon estimat,
 Per medi de la Gracia poderosa:
 Gracias vos don' y a quant de lo cel manat;
 Y gracias també a la Verge Soberana.

Notas.

Si al examen de la Sagrada Teología aparegués en
 aquella composició alguna idea o paraula per si conforme a las
 sublime ciencias, conste que no ha sigut escrita ab ánimo
 de ofendre ni desvirtuar en lo mes inímin la pureza de la
 doctrinas de la Santa Iglesia Católica, que acato y venoro; y per
 lo tant, den considerarse tal idea o paraula com no verdadas, subs-
 tituirlas per otras mes propia del asumpto.

